

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 44

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 15. november 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Árg.

„RINKENÆS“

Farmasigling hevur verið á máli í nógv ár.

Eisini fólkaflaksmenn hava røtt um hetta mál, serliga til lögtingsval.

Men tá ið til skal hava verið tikið, hevur leiðari fólkaflakksins sýnt seg sum hin argasta andstøðumanni í hesum máli.

Javnaðarflokkurin setti fram í næstseinastu setu uppskot um, at tingið skuldi veita Vinnulánsgrunninum 2 milliónur at læna til keyp av farmaskipum. Hetta uppskot fall. Th. Petersen bendi flokk sin imóti og helt nærmast gjøldur at hesum uppskoti. Tessverri fekk hann meirlutan á tingi fyri sær í hesari andstøðu, so javnaðarmenn komu at standa einsamallir.

So í seinastu tingsetu varð sagt tinginum frá, at státurnin fekk nýkur týsk skip í sin lut sum viðurgjald fyri krigsskæða, og givið var tinginum høvi til at vera við í bjóðingini uppá eitt ella fleiri av hesum skipum. Eisini varð sagt tinginum, at danska ríkisstýrið vildi viðgera við vælvild lögtingsins umsókn um, at tí skuldi lutast part í krigsskæðaendurbótini frá Týsklandi.

Í figgjarnevndini komu javnaðarmenn, gamla sjálvstýrismenn og sambandsmenn á samt um at bjóða uppá skipið »Rinkenæs«. Men fólkaflakksformaðurin var av grimdum imóti og fekk menn sínar við sær til ikki at seta fram uppskot um at geva boð uppá skipið.

Men aftaná 2. viðgerð skifti ein limur fólkaflakksins í figgjarnevndini, Hákon Djurhuus, stóðu og var fyri at bjóða uppá skipið.

Tingið samtykti so hetta uppskot:

»1) Tingið heimilar figgjarnevndina at bjóða tingsins vegna uppá s.s »Ceuta« (»Rinkenæs«).

2) Yvirfyri státnum verður hildið fram, at lögtingið fyri skipatáp, ið Føroyar hava haft undir krígunum, fáa ein ávisan lut, um $\frac{1}{25}$ av tí, ið státsins uppsøla av teimum státnum lutuð skipunum vegna krigsskæðaendurgjald gevur.«

Aftaná hesa samtykt helt figgjarnevndin fund tann 5. septembir 1947 og samtykti at geva eitt boð uppá »Rinkenæs« uppá 2,2 milliónur kr.

Sambært hesar samtyktirskrivandi eg sum figgjarnevndarformaður fylgjandi til »Ministeriet for Handel, Industri og Søfart«, Keypmannahavn:

»I Henhold til Ministeriets Bekendtgørelse af 26. Juni 1947 vedrørende Indhentelse af Tilbud paa de Skibe, der er til-delt Danmark som Krigserstatning fra Tyskland af det inter-allierede Erstatningsbureau, til-lader undertegnede Budgetudvalg sig herved i Henhold til Lagtingets Vedtagelse af D. D. paa Færøernes Lagtings Vegne at give et Bud, stort 2.200.000 Kr. — skriver to Millioner to Hundreduetusinde Kroner — for S/S »Ceuta« (»Rinkenæs«).

Lagtingets Budgetudvalg,

5. September 1947.

P. U. V.

P. M. Dam, Formand.«

8. oktober 1947 skrivaði »Handelsministeriet« til figgjarnevndina, at tað hevði tikið við nevndarinnar boði uppá skipið, men at peningurin mátti verða goldin ministeriinum innan 14 dagar.

Av figgjarnevndarlimunum vóru staddir í Keypmannahövn á sendiferð undirskrivaði, sum er nevndarinnar formaður, L. Zachariasen, Kr. Djurhuus og fyri Jóhan Poulsen A. Samuel-sen.

Sendinevndin var so státt samstundis meirlutin í figgjarnevndini.

1) At fáa pening til vega til rindan av skipinum (Th. Petersen hevði mælskur í tinginum breggjáð av, at henda pening kundu vit ikki fáa til vega),

2) at fáa yvirtikið skipið at sigla fyri Lögtingið,

3) at fáa fyrbils reiðara (ferm-ara) o. a. m. hastaði, um Lög-tingið ikki skuldi missa hetta góða skip av hondum. Og tá ið nú tað bar so væl til, at sendinevndin var meirlutin í figgjarnevndini, var heimilað at keypa

skipið og harvið ábyrgdast at gera tær neyðugu fyriskipanir viðvikjandi yvirtöku og fyrbils nýtslu av skipinum, er tað hvørjum skilamanni eyðsæð, at sendinevndin sum figgjarnevndarmeirluti skyldaði at taka sær av málinum við tí skjótleika og ágrýtni, sum tørvur var á fyri at fáa greitt málið.

Viðvikjandi hesum arbeiði sendinevndarinnar (meirluta figgjarnevndarinnar) er stutt at siga:

Tað eydnaðist at fáa peningin til vega sum lán frá státnum.

Tað eydnaðist dagin fyri, sum sendinevndin reisti heim, at fáa ognarskjalið upp á skipið.

Bráfengis fingi vit T. C. Christensen, reiðara, ið hevði haft raksturin av skipinum fyri státnum, at halda fram við starvinum, men sjálvandi fyri tingsins rokn-ing.

Sambært samrøðu við bráfengis reiðarin var tað neyðugt tá beinavegin at fáa ein mann, helst tann komandi skiparin, at vera fyri tingið, tá ið skipið skuldi verða yvirtikið frá státnum. Og av tí at officerarnir, sum umborð vóru tiknir fyrbils (skipið skuldi jú seljast) vildi tað vera rættast við tað sama at seta skipara, stýrimenn og maskinmeistarar.

Skipari, 1. og 2. stýrimaður vórðu tiknir. Men tá ið maskinmeistarar ikki vóru falir í lötuni, mátti verða heitt á fyrbilsreiðarin um at royna at fáa maskinmeistarar, til tess vit hövdu fingið stundir at fáa fatur í meistarum.

Ikki meiri enn heimkomin til Tvøroyri kom fjarrit frá tí setta

fóranum at senda matrósar, lættmatrósar, kyndarar niður til skipið.

Hesir vóru í bráskundi fingnir til vega.

Hetta er tað, ið hent er í farmaskipakeypsmáli lögtingsins.

Eingin skilamaður kann kasta mær ella nøkrum av monnunum, ið hava verið við til at handla í hesum máli, nakað fyri ella skuldseta okkum fyri at hava gjørt annað, enn tað, sum vit sambært tingsamtykt hövdu skyldu til at gera.

Tað er vert at leggja sær í geyma, at ein hin frekasti í álopum vegna hetta tiltak Lögtingsins er örindablað einstakra heilsólumanna »14. Septembir«. Hetta blað fer ikki styttri enn at krevja meg og teir, ið her hava handlað fyri landið uttan minsta oyra í viðurgjald ella egininteressu, at verða settar í bolt og jarn í tvey ár.

At blaðsins frágreiðsla er ósonn og mettað við politiskum hati frá fyrsta til seinasta bókstav, skilir hvør maður av frammanfyri givnu frágreiðing. Blaðið roynir at billa fólki inn, at »Oyrnafjall« liggur harraleyst fyri einki sum ein útrediðslukleppur fyri Lögtingið. Ein so grim ósannind sum hugsast kann, sambært hetta fjarrit um skipsins virki:

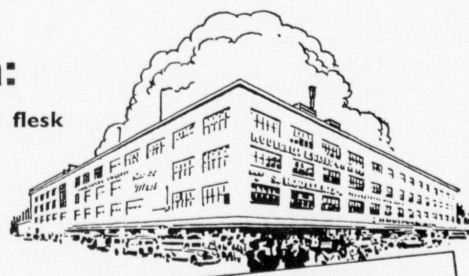
»Oyrnafjall afsejlet 5/11 Kl. 18 under færøsk Flag til Gdansk (Danzig) laste Kul til Danmark alt vel Stop Efter Udlosning Danmark Skibet fragtet Malm Gelfe-Middlesborough Stop Der-etter antagelig Kul hjemover.«

Ilt og grimt í lyndi er 14.

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOD:
B. MORTENSEN
TØRSHAVN
Telefon 326